

Miejskie Centrum Opieki dla Osób Starszych,
Przewlekle Niepełnosprawnych
oraz Niesamodzielných w Krakowie
ul. Wielicka 267, 30-663 Kraków
samodzielny publiczny zakład opieki zdrowotnej
tel. 12 44-67-500
strona WWW: mco.krakow.pl; adres e-mail: mco@mco.krakow.pl
Sąd Rejonowy dla Krakowa – Śródmieścia w Krakowie
KRS 0000057996, NIP 679-20-26-141

Tytuł: Zalecenia dla pacjenta zaburzeniami słuchu.

Opracowanie: mgr piel. specjalista w dziedzinie pielęgniarstwa Anna Murzyn

Zaburzenie słuchu stanowi istotny problem zdrowotny, szczególnie w populacji osób starszych i może znacząco wpływać na jakość życia pacjenta. Utrata słuchu nie dotyczy wyłącznie sfery somatycznej, ale ma również istotne konsekwencje psychiczne i społeczne. Pacjent z niedosłuchem często doświadcza trudności w komunikacji z personelem medycznym oraz otoczeniem. Może to prowadzić do nieporozumień dotyczących zaleceń lekarskich, dawkowania leków oraz innych istotnych zaleceń mających wpływ na proces leczenia. Należy podkreślić, że pacjent z niedosłuchem może nie zgłaszać wprost swoich trudności komunikacyjnych, co wymaga od personelu medycznego szczególnej uważności oraz **indywidualnego podejścia**.

Pogorszenie słuchu zwiększa stopień niepełnosprawności, prowadzi do społecznej i emocjonalnej izolacji, zwiększonego ryzyka samotności, obniżonej samodzielności.

Utrata słuchu prowadzi do obniżonego poczucia zadowolenia i ogólnego zdrowia psychicznego, wpływa negatywnie na jakość życia.

Podstawowym elementem komunikacji z pacjentem z niedosłuchem są jasne i zrozumiałe zalecenia. Zalecenia powinny zostać przekazane zarówno ustnie, jak i w formie pisemnej.

Zalecenia :

-konieczność **odpowiedniego sposobu komunikowania się z pacjentem**. Należy mówić wyraźnie, spokojnie, w umiarkowanym tempie, stojąc przodem do chorego i utrzymując kontakt wzrokowy. Ważne jest, aby nie krzyczeć, nie przyspieszać mowy oraz nie prowadzić rozmowy z innego pomieszczenia. Zaleca się używanie prostych i zrozumiałych sformułowań oraz upewnianie się, że pacjent prawidłowo zrozumiał przekazywane informacje.

-zwrócić uwagę opiekunów na **unikanie zachowań, które mogą wystraszyć pacjenta**, takich jak nagłe podejście od tyłu, gwałtowne ruchy, niespodziewany dotyk czy podnoszenie głosu. Przed nawiązaniem kontaktu należy delikatnie zwrócić uwagę chorego, np. poprzez

Miejskie Centrum Opieki dla Osób Starszych,
Przewlekle Niepełnosprawnych
oraz Niesamodzielnych w Krakowie
ul. Wielicka 267, 30-663 Kraków
samodzielny publiczny zakład opieki zdrowotnej
tel. 12 44-67-500
strona WWW: mco.krakow.pl; adres e-mail: mco@mco.krakow.pl
Sąd Rejonowy dla Krakowa – Śródmieścia w Krakowie
KRS 0000057996, NIP 679-20-26-141

lekkie dotknięcie ramienia, gest ręką lub zapalenie światła w pomieszczeniu.

- **tworzenie sprzyjających warunków do komunikacji**, w tym ograniczenie hałasu w otoczeniu, zapewnienie odpowiedniego oświetlenia oraz umożliwienie pacjentowi korzystania z aparatu słuchowego lub innych urządzeń wspomagających słyszenie. Ważne jest kontrolowanie sprawności aparatu słuchowego, pomoc w jego zakładaniu oraz przypomnienie o regularnym użytkowaniu

- **wsparcie emocjonalne pacjenta**. Opiekunowie powinni wykazywać cierpliwość, zrozumienie oraz akceptację trudności, z jakimi zmagają się chorzy. Należy zachęcać pacjenta do aktywności społecznej, rozmów, uczestnictwa w życiu rodzinnym oraz podejmowania codziennych czynności w miarę możliwości, aby zapobiegać poczuciu izolacji i osamotnienia., utrzymania jak najdłużej sprawności fizycznej.

- konieczność **obserwacji stanu psychicznego pacjenta**, zwracając szczególną uwagę na objawy takie jak: przewlekłe obniżenie nastroju, drażliwość, płaczliwość, wycofanie społeczne, zaburzenia snu, zmniejszenie aktywności, utrata zainteresowań oraz poczucie bycia niepotrzebnym lub pozostawionym bez wsparcia. W przypadku wystąpienia takich objawów zalecany jest kontakt z lekarzem lub specjalistą zdrowia psychicznego.

-**regularne kontrole specjalistyczne**, w szczególności audiologicznych i laryngologicznych, oraz znaczenia systematycznego leczenia i rehabilitacji słuchu.

Podsumowując, przekazywane przez pielęgniarkę zalecenia dla rodziny i opiekunów pacjenta z zaburzeniami słuchu mają na celu poprawę komunikacji, zwiększenie poczucia bezpieczeństwa chorego, zapobieganie izolacji społecznej oraz wczesne rozpoznawanie objawów pogorszenia stanu psychicznego, w tym depresji.

Bibliografia:

1. Korkosz-Mierzejewska A., Mierzejewski P., *Utrata słuchu a depresja — znaczenie kliniczne*, Psychiatria, 2021; 18(1): 36–41. DOI: 10.5603/PSYCH.a2020.0044.
2. Szczerbińska K., Puto G.: *Opieka długoterminowa w geriatrici*. PZWL, Warszawa 2023
3. Kędziora-Kornatowska K., Muszalik M., Skolmowska E.: *Pielęgniarstwo w opiece długoterminowej*. PZWL, Warszawa 2024

